PROJEKT Z ZUS

PROJEKT EDUKACYJNY

DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELA

PATRONAT MINISTRA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
ORAZ MINISTRA EDUKACJI I NAUKI

PROJEKT Z ZUS

PROJEKT EDUKACYJNY
DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

MATERIAŁY DLA NAUCZYCIELA

OPRACOWANIE MERYTORYCZNE:
Zakład Ubezpieczeń Społecznych

OPRACOWANIE METODYCZNE:
Marta Koch-Kozioł

PROJEKT GRAFICZNY:
Magda Piotrowska-Kloc

SKŁAD:
Biuro Poligrafii. Zam. nr 1951/22

RYSUNKI:
Tomasz Minkiewicz: okładka, s. 35, 36, 37, 38, 39.
Hubert Ronek: s. 25, 28, 29, 31, 32.
Tomasz Wilczkiewicz: s. 26, 27, 33, 34.

OPRACOWANIE REDAKCYJNE: Departament Obsługi Klientów

© Copyright by Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Warszawa 2022

Wydanie V

WYDAWCA:
Zakład Ubezpieczeń Społecznych
ul. Szamocka 3, 5
01–748 Warszawa
www.zus.pl/edukacja

Wstęp

Zachwycamy się międzynarodowymi sukcesami tenisistki Igi Świątek, młociarki Anity Włodarczyk, skoczka narciarskiego Kamila Stocha czy jednego z najlepszych piłkarzy świata Roberta Lewandowskiego. Ich występy rozpalają nasze emocje, przynoszą radość i poczucie dumy. Często śledzimy ich pozasportowe losy, podpatrujemy, jak się ubierają, czym jeżdżą, gdzie spędzają wakacje. Może nawet im trochę zazdrościmy, cóż, to zupełnie ludzka reakcja.

Ale czy zastanawiamy się, ile osób pracuje na sukces tych wybitnych sportowców? Trenerzy, masażyści, lekarze, dietetycy, specjaliści od sprzętu (ten często decyduje o wynikach w skokach narciarskich), asystenci, prawnicy, eksperci od kontaktów z mediami – ci ludzie są bliżej lub nieco dalej naszych gwiazd, ale są niezbędni, aby cała sportowo-medialno-finansowa maszyneria działała bez zakłóceń. Bardzo ważną rolę odgrywają w niej doradcy finansowi, osoby, które dbają o to, aby duże – choć jednocześnie bardzo zróżnicowane – dochody sportowców ulokować we właściwym miejscu. Kariera sportowca jest bowiem intensywna, ale krótka. Trwa kilka, najwyżej kilkanaście lat. Trzeba jednak myśleć o przyszłości po zakończeniu kariery sportowej.

Gwiazdami sportu zostają bardzo nieliczni. Większości z nas przychodzi żyć innym, co nie znaczy, że mniej ciekawym życiem. I my potrzebujemy ludzi wokół siebie, którzy w różny sposób będą nas wspierać. Potrzebujemy także doradców finansowych, którzy zadbają o to, aby pieniądze, które mamy z pracy, służyły nam również w przyszłości, kiedy będziemy starzy albo zbyt chorzy, aby nadal pracować. W naszym kręgu cywilizacyjnym około 140 lat temu zrodziła się idea powszechnych ubezpieczeń społecznych, czyli sposobu na to, aby w całym kraju, dla wszystkich jego mieszkańców, rozwiązać kwestię, z czego żyć po zakończeniu kariery zawodowej. W Polsce instytucją, która jest takim krajowym „doradcą finansowym", jest od blisko 90 lat, czyli od 1934 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Zachęcam uczniów, aby w ramach „Projektu z ZUS" zapoznali się z najważniejszymi informacjami o ubezpieczeniach społecznych w Polsce i przekonali się, jak mądra i przewidująca różne zdarzenia losowe jest to idea. Zapraszam do wzięcia udziału w konkursie na pracę – plakat, komiks lub film, która będzie ją promować. W tych zawodach liczą się nie tylko uczestnictwo i wynik, które przynoszą satysfakcję i nagrody, ale także wiedza, a ona jest na wagę złota.

prof. dr hab. Gertruda Uścińska
Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

SPIS TREŚCI

Wstęp • • • 3

Regulamin „Projektu z ZUS” dla szkół podstawowych • • • 5

Harmonogram konkursu 2022/2023 • • • 11

Karta zgłoszenia szkoły do udziału w projekcie • • • 12

Założenia projektu • • • 13

Scenariusz lekcji • • • 19

Prezentacja na lekcję • • • 23

Materiały dodatkowe • • • 44

PROJEKT Z ZUS

REGULAMIN „PROJEKTU Z ZUS” DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

Regulamin „Projektu z ZUS”
dla szkół podstawowych

§ 1

Cel projektu

1. Celem „Projektu z ZUS”, zwanego w dalszej części regulaminu „projektem”, jest upowszechnienie wiedzy o ubezpieczeniach społecznych wśród uczniów szkół podstawowych.
2. Zadaniem uczestników projektu jest wykonanie materiału wyjaśniającego, dlaczego ubezpieczenia społeczne są ważne, zwanego w dalszej części regulaminu „pracą”.
3. Prace biorą udział w konkursie na najlepszą pracę wyjaśniającą, dlaczego ubezpieczenia społeczne są ważne, zwanym w dalszej części regulaminu „konkursem”.

§ 2

Warunki realizacji projektu

Szkoła zapewnia warunki do realizacji projektu ze swoich środków.

§ 3

Pakiet do projektu

1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zwany w dalszej części regulaminu „Zakładem”, zapewnia pakiet do projektu, materiały dodatkowe oraz opiekę merytoryczną.
2. W skład pakietu do projektu wchodzą:
   1) harmonogram konkursu (Załącznik nr 1 do regulaminu);
   2) karta zgłoszenia szkoły do udziału w projekcie (Załącznik nr 2 do regulaminu);
   3) założenia do projektu (Załącznik nr 3 do regulaminu);
   4) scenariusz lekcji (Załącznik nr 4 do regulaminu);
   5) prezentacja na lekcję (Załącznik nr 4a do regulaminu);
   6) mapa myśli (Załącznik nr 4b do regulaminu);
   7) karta oceny filmu, plakatu, komiksu dla komisji szkolnej (Załączniki nr 5a, 5b, 5c do regulaminu);
   8) karta projektu (Załącznik nr 6 do regulaminu);
   9) karta pracy zespołu (Załącznik nr 7 do regulaminu);
   10) karta samooceny uczennicy realizującej projekt, karta samooceny ucznia realizującego projekt (Załączniki nr 8a, 8b do regulaminu);
   11) metryczka pracy dla komisji szkolnej (Załącznik nr 9 do regulaminu);
   12) dane adresowe komisji wojewódzkich (Załącznik nr 10 do regulaminu);
   13) ankieta dla nauczycieli uczestniczących w projekcie (Załącznik nr 11 do regulaminu);
   14) ankieta dla uczniów uczestniczących w projekcie (Załącznik nr 12 do regulaminu);
   15) zgoda na publikację prac wykonanych w ramach „Projektu z ZUS”, danych dziecka oraz rozpowszechnianie wizerunku (Załącznik nr 13 do regulaminu).
3. Materiały dodatkowe, które można wykorzystać przy realizacji projektu, są dostępne na stronie zus.pl/edukacja.

§ 4

Rozpoczęcie projektu

1. Realizacja projektu rozpoczyna się od lekcji, na której nauczyciel–opiekun projektu, zwany w dalszej części regulaminu „opiekunem", prezentuje zakres tematyczny projektu.

2. Opiekun omawia z zespołem uczniowskim w szczególności:
   1) czas realizacji projektu;
   2) formy pracy, zbierania informacji i dokumentowania pracy;
   3) podział zadań w zespole i zasady współpracy;
   4) kryteria oceny pracy;
   5) sposób prezentacji powstałych prac;
   6) sposób podsumowania projektu.

§ 5

Czas realizacji projektu

Czas realizacji projektu powinien wynosić od dwóch do ośmiu tygodni.

§ 6

Formy wykonania pracy

Formy wykonania pracy:
1) film: do 5 minut (w formacie avi, mp4);
2) plakat;
3) komiks: minimum 5 scenek.

§ 7

Informacje potrzebne do wykonania projektu

1. Ogólne informacje potrzebne do wykonania projektu oraz inne źródła informacji uczestnicy projektu otrzymują na zajęciach wprowadzających.

2. Uczestnicy projektu mogą się zwrócić do koordynatora ds. komunikacji społecznej i edukacji w najbliższym oddziale Zakładu, aby uzyskać konieczne informacje (aktualna lista kontaktów: www.zus.pl/edukacja/kontakt).

§ 8

Rola opiekuna projektu

1. Podczas pracy nad projektem opiekun na bieżąco monitoruje prace zespołu i poszczególnych jego członków oraz udziela konsultacji i wskazówek.

2. W razie problemów merytorycznych opiekun może zwrócić się o pomoc do koordynatora ds. komunikacji społecznej i edukacji w najbliższym oddziale Zakładu (aktualna lista kontaktów: www.zus.pl/edukacja/kontakt).

§ 9

Konkurs na najlepszą pracę

1. W konkursie biorą udział prace stworzone przez uczestników projektu. Pracę w formie wymienionej w § 6 może wykonać od 1 do 5 osób. Konkurs przebiega w trzech etapach:
   1) I etap – szkolny;

2) II etap – wojewódzki;
3) III etap – centralny.

2. Terminy poszczególnych etapów konkursu określa Załącznik nr 1 do regulaminu.

3. Dyrektorzy szkół biorących udział w konkursie powołują komisję szkolną, w skład której wchodzą przedstawiciele kadry nauczycielskiej.

4. Dyrektorzy wskazanych w Załaczniku nr 10 oddziałów Zakładu powołują komisje wojewódzkie, w skład których wchodzą przedstawiciele Zakładu, w tym koordynatorzy ds. komunikacji społecznej i edukacji z danego województwa. Członkami komisji wojewódzkiej mogą być również partnerzy społeczni, przedstawiciele kuratoriów oświaty itp.

5. Wykaz oddziałów Zakładu, w których zostały powołane komisje wojewódzkie, zawiera Załącznik nr 10 do regulaminu.

6. Prezes Zakładu lub wyznaczona przez niego osoba powołuje komisję w Centrali Zakładu, w skład której wchodzą przedstawiciele Zakładu. Członkami komisji w Centrali Zakładu mogą być również partnerzy społeczni, przedstawiciele kuratoriów oświaty itp.

§ 10

Etap szkolny konkursu

1. Komisja szkolna wybiera najlepsze prace konkursowe zgodnie z kryteriami określonymi w karcie oceny filmu, plakatu, komiksu (Załączniki nr 5a–5c do regulaminu).

2. Po wyborze jednej najlepszej pracy z każdej formy wymienionej w § 6 regulaminu komisje szkolne przesyłają do komisji wojewódzkich (wymienionych w Załączniku nr 10 do regulaminu):
   — oryginał pracy ocenionej najwyżej przez komisję szkolną;
   — kartę oceny filmu, plakatu, komiksu dla komisji szkolnej (Załączniki nr 5a–5c do regulaminu);
   — metryczkę pracy (Załącznik nr 9 do regulaminu);
   — zgodę na publikację prac wykonanych w ramach „Projektu z ZUS", danych dziecka oraz rozpowszechnianie wizerunku (Załącznik nr 13 do regulaminu).

3. Prace powinny być oznaczone w sposób umożliwiający identyfikację szkoły i autorów.

4. Nadesłanie prac na konkurs jest równoznaczne z uznaniem warunków niniejszego regulaminu.

5. Zakład nie zwraca nadesłanych prac.

6. Zakończeniem szkolnego etapu może być publiczna prezentacja w szkole prac powstałych w trakcie realizacji projektu, np. podczas „Dnia z ZUS" w szkole.

§ 11

Etap wojewódzki konkursu

1. Komisje wojewódzkie wyłaniają trzy najlepsze prace, po jednej z każdej formy wymienionej w § 6 regulaminu, wg określonych kryteriów:
   - poprawność merytoryczna – komisja przyznaje punkty od 0 do 10,
   - atrakcyjność przekazu, tj. inwencja twórcza i staranność wykonania – komisja przyznaje punkty od 0 do 10.

2. Za pracę można uzyskać łącznie 20 punktów.

3. Komisje wojewódzkie przekazują trzy najlepsze prace (po jednej z każdej formy wymienionej w § 6 regulaminu) do Centrali Zakładu w terminie określonym w harmonogramie konkursu (Załącznik nr 1 do regulaminu).

§ 12

Etap centralny konkursu

1. Komisja w Centrali Zakładu ocenia prace wybrane w etapie wojewódzkim i wybiera z nich trzy najlepsze prace z każdej formy wymienionej w § 6 regulaminu, wg określonych kryteriów:
   - poprawność merytoryczna – komisja przyznaje od 0 do 10 punktów,
   - atrakcyjność przekazu, tj. inwencja twórcza i staranność wykonania – komisja przyznaje od 0 do 10 punktów.
2. Za pracę można uzyskać łącznie 20 punktów.
3. Komisja w Centrali Zakładu może również przyznać wyróżnienia.
4. Rozstrzygnięcie etapu centralnego konkursu odbędzie się zgodnie z harmonogramem konkursu (Załącznik nr 1 do regulaminu).

§ 13

Nagrody

1. Autorzy prac zakwalifikowanych do etapu centralnego konkursu otrzymują upominek promujący edukację z ZUS.
2. Komisja wojewódzka może przyznać nagrodę „Za popularyzację wiedzy z zakresu ubezpieczeń społecznych" opiekunowi autorów prac zakwalifikowanych do etapu centralnego.
3. Autorzy prac najlepszych i wyróżnionych w etapie centralnym otrzymują nagrody rzeczowe, w zależności od zajętego miejsca.
4. Najlepsze i wyróżnione w etapie centralnym prace są publikowane na stronie www.zus.pl/edukacja.

§ 14

Uprawnienia ZUS

1. Zakład zastrzega sobie prawo do wykorzystania prac w celach informacyjno-promocyjnych na następujących polach eksploatacji:
   1) w swojej działalności bez jakichkolwiek ograniczeń;
   2) utrwalanie i zwielokrotnianie pracy w całości lub części dowolną techniką, w szczególności zapisu magnetycznego, komputerową lub za pomocą rzutnika;
   3) dystrybucję techniką cyfrową oraz w formie papierowej;
   4) rozpowszechnianie pracy przez publiczne udostępnianie, w tym na monitorach i w internecie, przesyłanie za pomocą sieci multimedialnej, komputerowej i teleinformatycznej;
   5) tłumaczenie, przystosowywanie oraz wprowadzanie zmian w pracy;
   6) w zakresie obrotu oryginałem albo egzemplarzami, na których pracę utrwalono – wprowadzanie do obrotu, użyczenie lub najem oryginału albo egzemplarzy pracy.

§ 15

Ewaluacja projektu

1. Projekt zostaje poddany ewaluacji.
2. Po zakończeniu projektu nauczyciele i uczniowie wypełniają ankietę (odpowiednio: Załączniki nr 11 i 12 do regulaminu).
3. Ankiety należy dostarczyć do najbliższego oddziału Zakładu.

Załącznik nr 1 do regulaminu „Projektu z ZUS”

Harmonogram konkursu 2022/2023

Działanie	kwiecień–czerwiec 2023 r.					
I etap (szkolny) konkursu – wyłonienie najlepszych prac przez komisje szkolne	do 5 kwietnia					
Dostarczenie najlepszych prac przez komisje szkolne do komisji wojewódzkich		do 21 kwietnia				
II etap (wojewódzki) konkursu – wyłonienie najlepszych prac przez komisje wojewódzkie			do 8 maja			
Ogłoszenie na stronie www.zus.pl/edukacja autorów prac zakwalifikowanych do III etapu centralnego				15 maja		
Przekazanie najlepszych prac przez komisje wojewódzkie do Centrali Zakładu				do 19 maja		
III etap (centralny) konkursu – wyłonienie najlepszych prac przez komisję w Centrali Zakładu					1 czerwca	
Opublikowanie informacji o zwycięzcach konkursu oraz publikacja najlepszych prac na stronie www.zus.pl/edukacja						do 7 czerwca

. . . . . .
(miejsce na pieczęć szkoły)

Karta zgłoszenia szkoły do udziału w projekcie

(wypełnij drukowanymi literami)

1. NAZWA SZKOŁY:

. . . . . .

2. ADRES SZKOŁY:

. . . . . .

3. LICZBA KLAS/UCZNIÓW, KTÓRZY WEZMĄ UDZIAŁ W PROJEKCIE:

   LICZBA KLAS LICZBA UCZNIÓW

4. IMIĘ I NAZWISKO NAUCZYCIELA REALIZUJĄCEGO PROJEKT:

. . . . . .

5. KONTAKT DO NAUCZYCIELA (telefon, e-mail):

. . . . . .

6. CHĘĆ UCZESTNICTWA W SZKOLENIU/KONSULTACJI MERYTORYCZNEJ W ZUS:

   TAK ☐ NIE ☐

7. LICZBA ZESZYTÓW DLA NAUCZYCIELA, KTÓRE CHCE OTRZYMAĆ SZKOŁA:

(miejscowość, data) (pieczątka dyrektora szkoły)

Zgłoszenie prześlij na adres e-mail koordynatora ds. komunikacji społecznej i edukacji w najbliższym oddziale Zakładu. Aktualną listę koordynatorów ds. komunikacji społecznej i edukacji znajdziesz na www.zus.pl/edukacja/kontakt.

Załącznik nr 3 do regulaminu „Projektu z ZUS”

Założenia projektu

Podstawa programowa kształcenia ogólnego kładzie duży nacisk na to, aby rozwijać u uczniów postawy, które umożliwiają sprawne funkcjonowanie we współczesnym świecie. Jedną z nich jest postawa aktywnego obywatela, bardzo istotna społecznie.

Podstawa programowa kształcenia ogólnego w szkole podstawowej zachęca nauczycieli, aby wykorzystywali metody aktywizujące. Jedną z nich jest projekt edukacyjny, który wspomaga nabywanie kompetencji społecznych, takich jak komunikacja i współpraca w grupie. Metoda projektu rozwija u uczniów przedsiębiorczość i kreatywność. W procesie kształcenia zaleca się wykorzystywanie innowacyjnych rozwiązań programowych, organizacyjnych i metodycznych.

Metoda projektu zakłada znaczną samodzielność i odpowiedzialność uczestników, co stwarza im warunki do indywidualnego kierowania procesem nauki. Wspiera równocześnie integrację klasy. Uczniowie dzięki pracy w grupie uczą się, jak rozwiązywać problemy, aktywnie słuchać i skutecznie się komunikować. Wzrasta również ich poczucie własnej wartości. Metoda projektu wdraża uczniów w planowanie oraz organizowanie pracy, a także uczy samooceny.

Uczniowie wykonują projekty zespołowo. Podczas pracy nad projektami nauczyciel-opiekun powinien pomagać tylko wtedy, gdy jest to uczniom potrzebne. Nauczyciele mogą indywidualizować techniki pracy i różnicować wymagania. Mogą sami lub w porozumieniu z uczniami wybierać treści podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej oraz treści związane z działaniami z zakresu doradztwa zawodowego, które będą realizowane w projekcie. W harmonogramie pracy szkoły można uwzględnić również okres, w którym nie będzie zajęć z podziałem na poszczególne lekcje, tylko będą one realizowane metodą projektu. W pracy nad projektem warto wykorzystywać technologie informacyjno-komunikacyjne.

Projekt edukacyjny to planowe i zespołowe działanie uczniów. Nauczyciel tylko ich wspiera. Celem projektu jest prezentacja jakiegoś zagadnienia lub rozwiązanie problemu. Uczniowie posługują się przy tym różnymi sposobami. Projekt jest metodą przyjazną dla uczniów. Aktywizuje ich i doskonali umiejętność pracy w grupie. Dzięki niej łatwiej przyswajają i utrwalają wiedzę.

Projekt może dotyczyć jednego przedmiotu bądź mieć charakter interdyscyplinarny. Nie są przy tym konieczne zmiany organizacyjne w pracy szkoły. Projekt pozwala na współdziałanie szkoły ze środowiskiem lokalnym oraz zaangażowanie rodziców uczniów.

Temat projektu edukacyjnego powinien się wiązać z programem nauczania, który zawiera podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych – wiedza o społeczeństwie. Może jednak również zawierać treści wykraczające poza tę podstawę. „Projekt z ZUS” może być realizowany na zajęciach z wychowawcą (np. w ramach orientacji zawodowej dla klas 4–6), na zajęciach z doradztwa zawodowego (klasy 7 i 8) oraz przez specjalistów (np. pedagog, psycholog).

Odniesienie do kompetencji kluczowych

Zgodność z zaleceniem Rady z 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (Dz. Urz. UE. C 189 z 4 czerwca 2018 r.).

1. **Kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji:**
   1) umiejętność rozumienia i tworzenia informacji oraz interpretowania pojęć i faktów w mowie i piśmie (...), przy wykorzystaniu obrazów, dźwięków i materiałów cyfrowych we wszystkich dziedzinach i kontekstach;
   2) umiejętność czytania i pisania oraz prawidłowego rozumienia informacji pisemnej;
   3) wykorzystywanie źródeł różnego rodzaju do przetwarzania informacji;
   4) umiejętność poszukiwania, gromadzenia i przetwarzania informacji, wykorzystywania odpowiednich pomocy oraz formułowania i wyrażania swoich argumentów w mowie i piśmie.

2. **Kompetencje w zakresie wielojęzyczności:**
   1) zdolność do prawidłowego i skutecznego korzystania z różnych języków w celu porozumiewania się;
   2) zdolność rozumienia, wyrażania i interpretowania pojęć.

3. **Kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii:**
   1) stosowanie podstawowych zasad i procesów matematycznych w codziennych kontekstach, a także śledzenie i ocenianie ciągów argumentów;
   2) rozwijanie i wykorzystywanie myślenia i postrzegania matematycznego do rozwiązywania problemów w codziennych sytuacjach.

4. **Kompetencje cyfrowe:**
   1) znajomość podstawowych funkcji i korzystanie z różnych rodzajów urządzeń, oprogramowania i sieci;
   2) krytyczne podejście do trafności, wiarygodności oraz wpływu informacji i danych udostępnianych drogą cyfrową oraz świadomość prawnych i etycznych zasad związanych z korzystaniem z technologii cyfrowych;
   3) umiejętność korzystania z treści cyfrowych, uzyskiwania do nich dostępu (...), ich filtrowania, oceny, tworzenia, programowania i udostępniania.

5. **Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się:**
   1) zdolność uczenia się i pracy w grupie oraz indywidualnie, a także organizacji swojej nauki;
   2) skuteczne zarządzanie czasem i informacjami, konstruktywna praca z innymi osobami, zachowanie odporności oraz zarządzanie własnym uczeniem się;
   3) rozumienie zasad postępowania i porozumiewania się ogólnie przyjętych w różnych społeczeństwach i środowiskach.

6. **Kompetencje obywatelskie:**
   1) zdolność działania jako odpowiedzialni obywatele oraz pełnego uczestnictwa w życiu obywatelskim i społecznym;
   2) znajomość spraw współczesnych i krytyczne ich rozumienie;
   3) świadomość celów, wartości i polityk oraz zmian demograficznych;
   4) krytyczne myślenie i całościowe rozwiązywanie problemów;
   5) umiejętność formułowania argumentów oraz konstruktywnego udziału w pracy grupy.

7. **Kompetencje w zakresie przedsiębiorczości:**
   1) kształcenie kreatywności, krytycznego myślenia w rozwiązywaniu problemów;
   2) świadomość istnienia różnych kontekstów i różnych możliwości pozwalających przekształcić pomysły w działanie;
   3) zdolność wykorzystania szans i pomysłów oraz przekształcanie ich w wartość dla innych osób;
   4) myślenie strategiczne i rozwiązywanie problemów i zdolność podejmowania decyzji;
   5) znajomość i rozumienie podejść do planowania i zarządzania projektami obejmujące procesy i zasoby;
   6) rozumienie procesów ekonomicznych oraz szans i wyzwań społecznych i gospodarczych stojących przed pracodawcą, organizacją;
   7) umiejętność motywowania innych osób i doceniania ich pomysłów.

8. **Kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej:**
   1) rozumienie, rozwijanie i wyrażanie własnych pomysłów oraz odczuwanie swojego miejsca lub roli w społeczeństwie na wiele różnych sposobów i w wielu kontekstach;
   2) kreatywne wyrażanie i komunikowanie pomysłów i znaczeń za pomocą różnych rodzajów sztuki;
   3) rozumienie, rozwijanie i wyrażanie własnych pomysłów;
   4) rozwijanie ciekawości świata, otwartość na sposoby przekazywania idei między twórcą i odbiorcą.

Odniesienie do podstawy programowej

Proponujemy Państwu gotowe rozwiązanie. „Projekt z ZUS" został stworzony w taki sposób, aby bezpośrednio nawiązywał do podstawy programowej przedmiotu wiedza o społeczeństwie (WOS) w szkole podstawowej realizowanego w klasie 8, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356, z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325). Treści programowe dotyczą praw i obowiązków pracowniczych, ubezpieczeń społecznych oraz znaczenia pracy w życiu człowieka.

WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE (wyciąg z aktu prawnego)

Cele kształcenia – wymagania ogólne

I. Wiedza i rozumienie. Uczeń:
   1) wyjaśnia podstawowe prawidłowości życia społecznego, (…);
   3) wyjaśnia znaczenie aktywności obywatelskiej;
   4) przedstawia zasady ustroju Rzeczypospolitej Polskiej i podstawowe organy władz publicznych; (…)
   6) wykorzystuje swą wiedzę do interpretacji wydarzeń życia społecznego, w tym publicznego.

II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. Uczeń:
1) znajduje informacje na temat życia społecznego, w tym publicznego;
2) wykorzystuje informacje do tworzenia własnej wypowiedzi na temat wydarzeń z życia społecznego, w tym publicznego.

III. Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów. Uczeń:
1) rozpoznaje własne potrzeby i potrzeby innych; (...)
3) wyjaśnia związek między godnością a prawami, które mu przysługują;
4) przedstawia własne prawa i obowiązki;
5) powiększa treść własnej tożsamości (...) obywatelskiej; (...)
7) argumentuje zasadność postaw obywatelskich – m.in. odpowiedzialności, troski o dobro wspólne i tolerancji;
8) rozpoznaje problemy najbliższego otoczenia i szuka ich rozwiązań.

IV. Komunikowanie i współdziałanie. Uczeń:
1) komunikuje się w sprawach życia społecznego, w tym publicznego, oraz dyskutuje i przedstawia własne argumenty w wybranych sprawach tego typu; (...)
3) współpracuje z innymi – dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich;
4) wykazuje konieczność współdziałania w życiu społecznym i wyjaśnia istotę samorządności;
5) korzysta z prostych procedur oraz z możliwości, jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego (...).

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

II. Rodzina. Uczeń: (...)
3) wyjaśnia, jak funkcjonuje gospodarstwo domowe; wymienia główne źródła jego dochodów (z działalności zarobkowej: pracy, działalności gospodarczej, umów cywilnoprawnych oraz ze świadczeń społecznych – w powiązaniu z rodzajami ubezpieczeń społecznych).

IX. Udział obywateli w życiu publicznym – społeczeństwo obywatelskie. Uczeń:
1) podaje cnoty obywatelskie (odpowiedzialność, troska o dobro wspólne, aktywność, przedsiębiorczość, solidarność [...]); wykazuje (...) znaczenie ich urzeczywistnienia dla pożytku publicznego (...).

Doradztwo zawodowe w szkole podstawowej

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klasy 7 i 8 szkoły podstawowej:

2. Świat zawodów i rynek pracy. Uczeń: (...)
2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową.

Zespół projektowy

Najskuteczniej pracują zespoły małe, od 3 do 5 osób. Zespół projektowy powinien uwzględniać uzdolnienia uczniów, ich możliwości intelektualne, umiejętności interpersonalne itp. Jeżeli jednak uczniowie będą się dobierali w grupy w sposób całkowicie dowolny, może się

okazać, że niektóre osoby nie zostaną wybrane. Nauczyciel powinien dostosować metodę tworzenia zespołów projektowych do możliwości swoich uczniów oraz uwzględnić zasady i zwyczaje, które obowiązują w szkole. Praca nad projektem uzmysłowi uczniom, że w życiu nie będą współpracować tylko z tymi osobami, z którymi by chcieli.

Podczas pracy nad projektem warto opracować zasady współpracy w klasie i w zespole projektowym. Kontrakt powinien zawierać reguły, które będą obowiązywały podczas spotkań i przy podejmowaniu decyzji. Przykładowe zapisy kontraktu:
- Nie oceniamy innych.
- Słuchamy się nawzajem i uzgadniamy swoje działania.
- Współpracujemy ze sobą i dzielimy się doświadczeniami.
- Akceptujemy różne poglądy.
- Szanujemy pracę innych osób.
- Wykonujemy zadania terminowo.
- Szukamy zalet innych osób.
- Jesteśmy aktywni, otwarci i szczerzy.

Ocena projektu

Udział ucznia w realizacji projektu ocenia się zgodnie z regulaminem szkolnym. Przy ocenie należy uwzględnić:
- aktywność w pracy nad projektem i w zespole,
- wykonanie konkretnego zadania w całości projektu,
- ukończenie prac nad projektem w terminie,
- udział w publicznej prezentacji projektu.

W pracy nad projektem stawiamy uczniom różne wymagania – powinni oni umieć:
- skonstruować plan działań i określić czas ich wykonania,
- samodzielnie wskazać sytuacje, w których potrzebna jest pomoc nauczyciela,
- znajdować i wybierać różnorodne źródła informacji,
- uzasadnić konieczność wykorzystania zgromadzonych informacji,
- wykonać wszystkie prace w zaplanowanym terminie,
- uzasadnić wybór swojego podejścia do rozwiązywanego problemu,
- posługiwać się odpowiednią, fachową terminologią,
- obiektywnie ocenić wyniki swojej pracy.

Poza oceną uczeń powinien otrzymać informację zwrotną na temat swojej pracy na poszczególnych etapach projektu.

Przy ocenie pomocne są karty oceny filmu, plakatu, komiksu dla komisji szkolnej (Załączniki nr 5a, 5b, 5c do regulaminu).

Cel główny

Cel „Projektu z ZUS” to uświadomienie młodym ludziom roli ubezpieczeń społecznych. W trakcie realizacji projektu uczniowie poznają podstawy systemu ubezpieczeń społecznych w Polsce, jego uczestników oraz świadczenia przysługujące ubezpieczonym.

Uczeń po zakończeniu projektu:
- dostrzega znaczenie ubezpieczeń,
- rozumie ideę ubezpieczeń społecznych,

- wyjaśnia skutki nieuczestniczenia w systemie emerytalnym,
- ma większą sprawność w wyszukiwaniu i selekcjonowaniu informacji z różnych źródeł,
- ma lepszą umiejętność pracy zespołowej.

Zapewniamy:

- materiały edukacyjne:
  - scenariusz lekcji wprowadzającej (cele projektu i zakres tematyczny),
  - prezentację na lekcję,
  - karty projektu,
  - arkusze oceny;
- opiekę merytoryczną;
- szkolenie dla nauczycieli-opiekunów projektów.

PROJEKT Z ZUS

Załącznik nr 4
do regulaminu „Projektu z ZUS”

SCENARIUSZ LEKCJI

Scenariusz lekcji

Temat: **UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE**

CELE

Uczeń:

- zna termin „ubezpieczenia społeczne";
- wie, jakie są główne zadania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- posługuje się terminami: emerytura, zasiłek, świadczenie;
- zna zasady obowiązującego systemu emerytalnego.

METODY/TECHNIKI:

wykład, burza mózgów, praca w parach, dyskusja kierowana.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

rzutnik i laptop do pokazu multimedialnego, pokaz multimedialny, filmy, materiały warsztatowe – mapa myśli, opcjonalnie flipchart i pisaki.

CZAS TRWANIA ZAJĘĆ:

1 godzina lekcyjna.

UWAGI:

Celem lekcji jest zapoznanie uczniów z zagadnieniami związanymi z ubezpieczeniami społecznymi w Polsce. Sygnalizujemy na niej jedynie problematykę, nie zagłębiamy się w szczegóły. W czasie lekcji korzystamy z prezentacji i komentarzy do slajdów, materiałów warsztatowych i filmów.

Takie wprowadzenie ułatwi uczniom pracę nad projektem. Podczas realizacji projektu uczniowie będą sami poszerzać swoją wiedzę – dlatego na lekcji nie muszą poznać odpowiedzi na wszystkie pytania czy wątpliwości. Metoda przewodnia lekcji to wykład ilustrowany slajdami. W trakcie wykładu uczniowie wykonują zadania. Pytaniami inicjujemy dyskusję. Kierujemy nią, odnosząc się do wiedzy i doświadczenia uczniów.

Na wstępie lekcji i na jej koniec prezentujemy filmy. Ważne, aby uczniowie zobaczyli je w całości podczas lekcji. Dlatego trzeba zadbać o odpowiednie tempo pracy.

Przed lekcją dobrze jest sprawdzić, czy nasz laptop i rzutnik odtworzą prezentację i filmy oraz przygotować odpowiednią liczbę kopii mapy myśli [Załącznik nr 4b]

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

- **Wstęp**

Informujemy uczniów, że będziemy realizować projekt edukacyjny dotyczący ubezpieczeń społecznych [slajd 1]. Zadaniem projektowym uczniów będzie przygotowanie materiału, który wyjaśni, dlaczego ubezpieczenia społeczne są ważne. Na lekcji uczniowie otrzymają podstawowe informacje związane z tematyką projektu.

- **Termin „ubezpieczenie"**

Wykład rozpoczynamy od zapytania uczniów, jakie mają skojarzenia związane z terminem „ubezpieczenie" [slajd 2]. Prosimy uczniów, aby wypełnili – indywidualnie lub w parach – mapę myśli [Załącznik nr 4b] Każde skojarzenie jest dobre. Uczniowie mogą łączyć to pojęcie przede wszystkim z komercyjnymi firmami ubezpieczeniowymi, z ubezpieczeniem mieszkania czy samochodu. Opcjonalnie przygotowujemy na flipcharcie schemat mapy myśli i wspólnie z uczniami wypełniamy ją jako podsumowanie.

Nie rozwijamy dyskusji podczas wypełniania mapy myśli, prostujemy jedynie błędy.

Jeśli uczniowie wśród instytucji ubezpieczeniowych wymienią Zakład Ubezpieczeń Społecznych, możemy ich poinformować, że właśnie z tą instytucją będzie związany projekt.

- **Historia ubezpieczeń**

Wyjaśniamy, że ubezpieczenia społeczne nie są pomysłem świata współczesnego [slajd 3]. System ubezpieczeń społecznych wprowadzono w Niemczech już za czasów kanclerza Bismarcka.

- **Cel ubezpieczeń społecznych**

Prezentujemy filmy, do których linki znajdują się na stronie www.zus.pl/edukacja w zakładce [Szkoły podstawowe] → [Projekt z ZUS] → [Materiały]. Zwracamy uwagę uczniów na to, że bohaterowie filmów nie ubezpieczyli się i dlatego, kiedy znaleźli się w trudnej sytuacji, nie mieli środków do życia. Musimy się ubezpieczać, aby móc utrzymać siebie i rodzinę, gdy z powodu choroby, wypadku czy zaawansowanego wieku nie będziemy mogli pracować [slajd 4].

- **System ubezpieczeń społecznych**

Wymieniamy i krótko omawiamy kolejno prezentowane na slajdzie ryzyka i prawo do świadczeń z ubezpieczeń [slajd 5]. Podkreślamy, że ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych korzystamy przez całe życie [slajd 6]. Jednak aby je otrzymać, trzeba płacić składki. Wymieniamy uczestników powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych [slajd 7].

Wyjaśniamy, że instytucją, która zarządza systemem ubezpieczeń społecznych, jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) [slajd 8]. ZUS realizuje zadania określone w przepisach, które uchwala parlament [slajd 9]. ZUS nie prowadzi własnej polityki finansowej i nie może samodzielnie ustalać np. stóp procentowych składek czy zasad obliczania świadczeń. Decyduje o tym parlament

w ustawach. Wymieniamy najważniejsze zadania ZUS wobec ubezpieczonych [slajd 10] i wobec świadczeniobiorców [slajd 11].

- **Świadczenia z ubezpieczeń**

Omawiamy rodzaje świadczeń z ubezpieczeń społecznych, które wypłaca ZUS. Zgodnie z prezentacją najpierw wymieniamy świadczenia z ubezpieczenia chorobowego [slajd 12]. Omawiamy, kiedy te świadczenia przysługują. Następnie wymieniamy świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego [slajd 13] i omawiamy pojęcie wypadku przy pracy i choroby zawodowej. Możemy zapytać uczniów, czy członkowie ich rodziny korzystali z takich świadczeń.

Potem omawiamy świadczenia z ubezpieczeń rentowych [slajd 14] i ubezpieczenia emerytalnego [slajd 15]. Pytamy uczniów, czy są w ich rodzinach i wśród znajomych osoby, które nie pracują, i jeśli tak – z jakiego powodu. Za pomocą pytań pomocniczych dowiadujemy się, z czego te osoby się utrzymują. Prowadzimy rozmowę tak długo, aż uczniowie powiedzą, że osoby te mają prawo do rent i emerytur. Chodzi o to, by pokazać, że emeryci to ich bliscy, np. dziadkowie. Pytamy uczniów, czy wiedzą, co to jest emerytura i skąd są pieniądze na emerytury. Rozmawiamy o definicji emerytury ze slajdu.

- **Umowa międzypokoleniowa**

Wyjaśniamy uczniom, na czym polega umowa międzypokoleniowa [slajd 16]. Pieniądze, które obecnie pracujący wpłacają jako składki, są wypłacane osobom na emeryturze. Tłumaczymy, dlaczego trzeba płacić składki na ubezpieczenia: większość z nas kiedyś nie będzie mogła pracować z powodu wieku (starości) i będzie potrzebować świadczenia – emerytury.

- **Wiek emerytalny i wysokość emerytury**

Omawiamy, jaki trzeba osiągnąć wiek, aby móc skorzystać w Polsce z emerytury (60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn) [slajd 17]. Podajemy również przykłady z innych krajów. Podkreślamy, że osiągnięcie wieku emerytalnego daje prawo do przejścia na emeryturę. Nie jest to obowiązek.

Zaznaczamy, że wysokość emerytury zależy od wysokości opłacanych składek [slajd 18]. Im dłużej będziemy pracować, tym wyższą otrzymamy emeryturę. Jeśli płacimy niskie składki na ubezpieczenie emerytalne, to dostaniemy niskie świadczenie.

- **Podsumowanie**

Na zakończenie należy zaakcentować, że wspólnotę obowiązuje umowa międzypokoleniowa. Wszyscy solidarnie płacimy składki, choć nie wiemy, czy i kiedy skorzystamy ze zgromadzonego w ten sposób kapitału. Osoby ubezpieczone mają jednak gwarancję wypłaty świadczeń, np. w razie choroby czy wypadku.

- **Zadanie projektowe**

Na zakończenie zapraszamy na kilkuminutowy film o wiedzy polskiego społeczeństwa, w tym młodzieży, na temat ubezpieczeń społecznych [slajd 19].

Uczniowie, którzy biorą udział w projekcie, przygotowują materiał wyjaśniający, dlaczego ubezpieczenia społeczne są ważne [slajd 20].

Zachęcamy uczniów, aby w domu przeczytali komiksy (s. 45–47) i inne materiały uzupełniające zamieszczone na stronie www.zus.pl/edukacja w zakładce [Szkoły podstawowe] → [Projekt z ZUS] → [Materiały].

PROJEKT Z ZUS

Załącznik nr 4a
do regulaminu „Projektu z ZUS”

PREZENTACJA NA LEKCJĘ

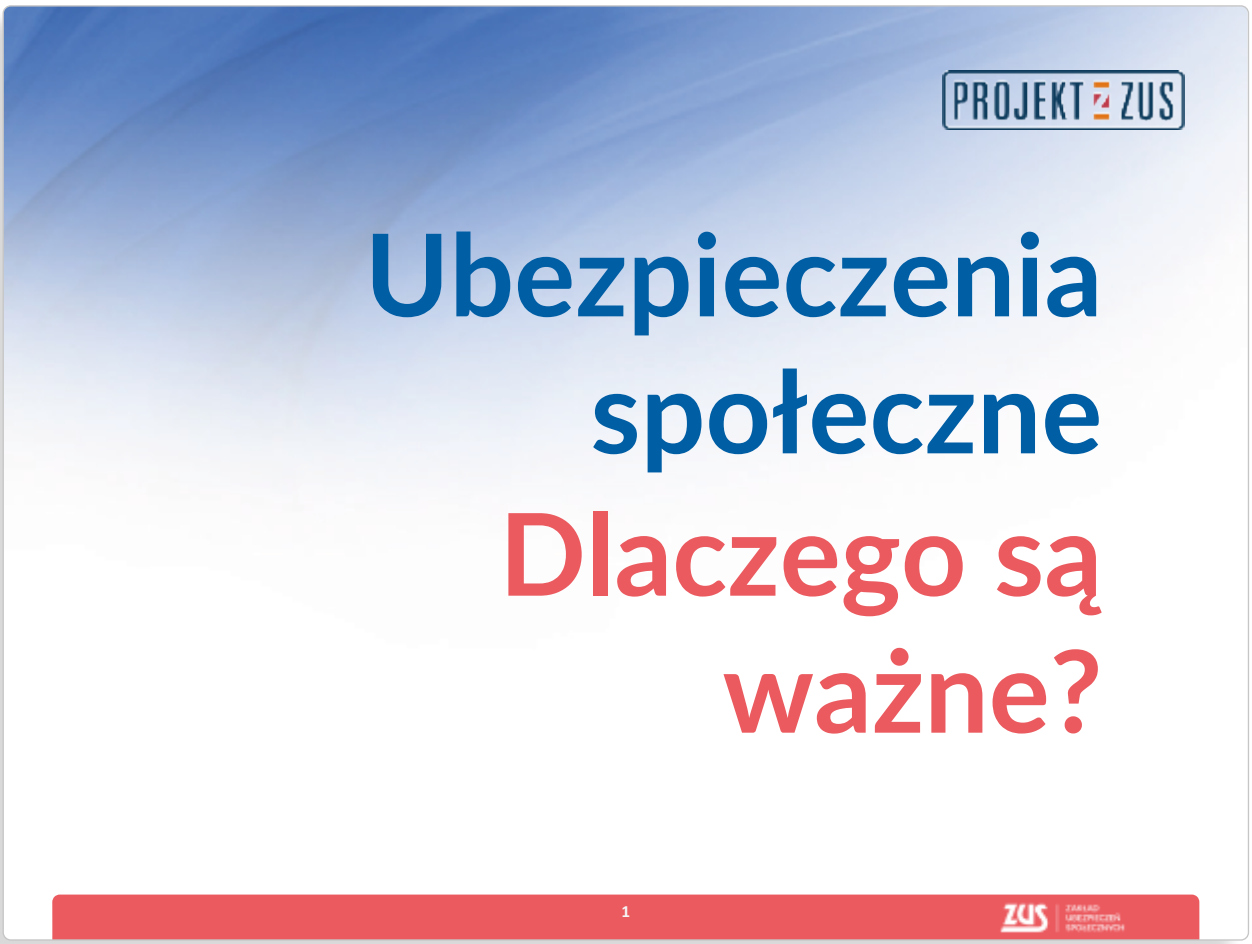
PROJEKT Z ZUS
Ubezpieczenia społeczne
Dlaczego są ważne?
1
ZUS

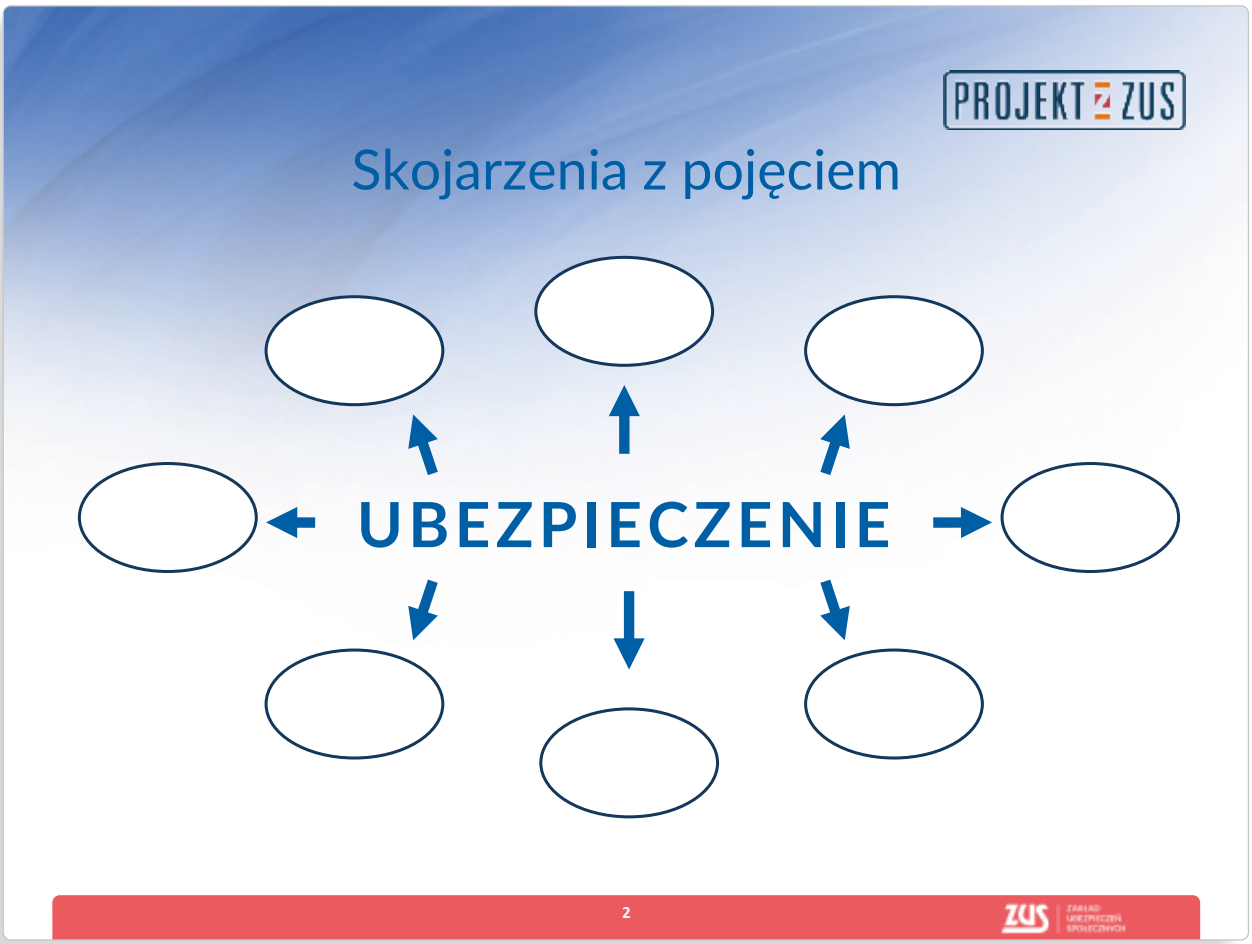

Uczniowie wypełniają schemat, omawiamy zapisy lub wspólnie podsumowujemy na flipcharcie.

Ubezpieczenia społeczne różnią się np. od ubezpieczenia mieszkania czy na życie m.in. tym, że są powszechne. Ubezpieczenia społeczne są związane z pracą i mają społeczny cel.

Jeśli jesteś objęty ubezpieczeniami społecznymi (emerytalnym, rentowymi, chorobowym i wypadkowym) i opłacasz składki, masz prawo do świadczeń, np. w razie choroby, urodzenia dziecka, dłuższej niezdolności do pracy, wypadku przy pracy, podeszłego wieku.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PROJEKT Z ZUS

Historia ubezpieczeń

Pomysł na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne powstał w Niemczech już pod koniec XIX wieku. Wprowadził je kanclerz II Rzeszy **Otto von Bismarck**.

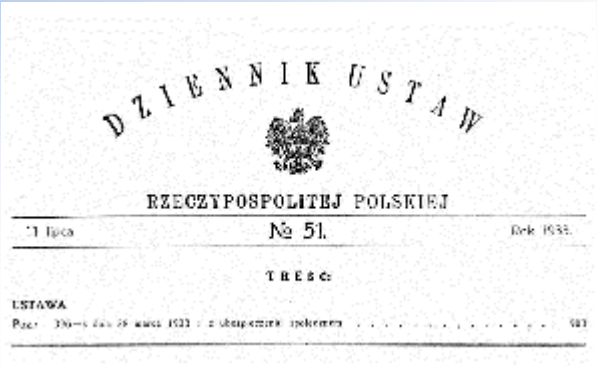
DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

№ 51.

TREŚĆ:

USTAWA

Wiele państw, w tym Polska, uznało niemieckie rozwiązania za warte naśladowania.

Polska po odzyskaniu niepodległości rozpoczęła prace nad własnym systemem ubezpieczeń społecznych.

3

ZUS ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Gdy Polska odzyskała niepodległość, trzeba było stworzyć jednolity i nowoczesny system ubezpieczeń społecznych. Na terenie odrodzonego kraju obowiązywało ustawodawstwo państw zaborczych, więc w różnych częściach kraju było ono różne. Dopiero uchwalona 28 marca 1933 r. **ustawa o ubezpieczeniu społecznym** scaliła system ubezpieczeń społecznych.

Uchwalenie ustawy scaleniowej nie zakończyło prac nad polskim systemem ubezpieczeń społecznych. Nastąpiło to dopiero 24 października 1934 r., kiedy to prezydent Ignacy Mościcki podpisał rozporządzenie o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Prezentujemy filmy, do których linki znajdują się na stronie www.zus.pl/edukacja w zakładce [Szkoły podstawowe] → [Projekt z ZUS] → [Materiały].

Nowoczesne państwo dba o swoich obywateli. Dlatego wprowadza **powszechne ubezpieczenia społeczne**. Ubezpieczenia społeczne są powszechne, bo większość pracujących osób płaci składki. Płaci je, choć nie wie, czy i kiedy skorzysta ze zgromadzonego w ten sposób kapitału. Dzięki temu, że ubezpieczenia społeczne są powszechne, składki są niższe. Osoby ubezpieczone mają gwarancję wypłaty świadczeń, np. w razie choroby czy wypadku.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

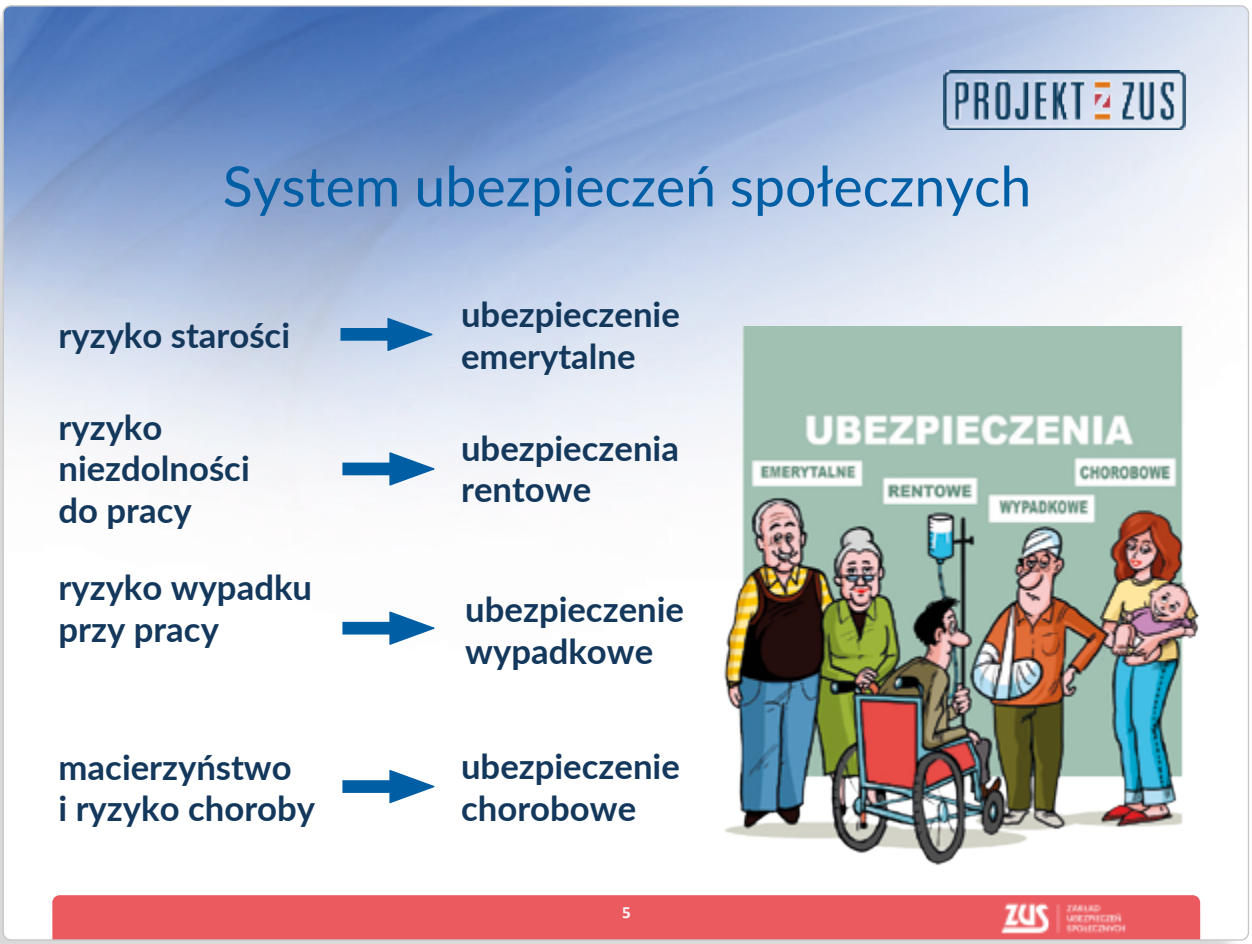

Jeśli będziesz płacić składki na ubezpieczenia społeczne, otrzymasz świadczenie, gdy znajdziesz się w sytuacji, którą ubezpieczenie obejmuje:

- gdy osiągniesz wiek emerytalny i nie będziesz już mógł lub chciał pracować – będzie Ci przysługiwała **emerytura z ubezpieczenia emerytalnego**;
- gdy będziesz przez dłuższy czas niezdolny do pracy – możesz starać się o **rentę z ubezpieczeń rentowych**;
- gdy ulegniesz wypadkowi przy pracy – będziesz mógł liczyć na **świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego**;
- gdy zachorujesz, urodzisz dziecko albo będziesz opiekować się chorym członkiem rodziny – otrzymasz **zasiłek z ubezpieczenia chorobowego**.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PROJEKT Z ZUS

Ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych korzystamy przez całe życie

- zasiłek macierzyński
- zasiłek opiekuńczy
- zasiłek chorobowy
- świadczenie rehabilitacyjne
- rehabilitacja lecznicza
- renta z tytułu niezdolności do pracy
- emerytura
- zasiłek pogrzebowy

6 ZUS ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Z ubezpieczeń społecznych przysługują następujące świadczenia:

- **z ubezpieczenia chorobowego** – zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne, zasiłek macierzyński, zasiłek opiekuńczy;
- **z ubezpieczenia wypadkowego** – zasiłek chorobowy, świadczenie rehabilitacyjne, renta wypadkowa, jednorazowe odszkodowanie, zwrot kosztów wyrobów medycznych, świadczeń stomatologicznych i szczepień ochronnych;
- **z ubezpieczeń rentowych** – renta z tytułu niezdolności do pracy, rehabilitacja lecznicza, renta rodzinna, zasiłek pogrzebowy,
- **z ubezpieczenia emerytalnego** – emerytura.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

W Polsce są też **inne systemy ubezpieczenia społecznego**, które obejmują: rolników (Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – KRUS), służby mundurowe, prokuratorów i sędziów. ZUS nie obsługuje tych systemów.

Płatnikiem składek jest m.in.:
- pracodawca – za pracowników;
- osoba prowadząca pozarolniczą działalność – za siebie oraz osoby współpracujące przy prowadzeniu tej działalności;
- ZUS – na przykład za osoby, którym wypłaca zasiłki macierzyńskie.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Trzeba odróżnić ZUS od FUS. Choć skróty te różni tylko jedna litera, oznaczają one zupełnie co innego. Mówiąc w bardzo dużym uproszczeniu, Fundusz Ubezpieczeń Społecznych to skarbonka, do której wpływają co miesiąc składki od przychodów i z której wypłacane są świadczenia.

FUS jest obsługiwany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Oznacza to, że ZUS pobiera składki, które trafiają do FUS, i wypłaca świadczenia z FUS. Można więc powiedzieć, że ZUS jest pośrednikiem pomiędzy płatnikami składek, FUS i świadczeniobiorcami.

ZUS dysponuje środkami Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, m.in. wypłaca świadczenia – emerytury, renty, zasiłki. Nie prowadzi jednak własnej polityki finansowej i nie może samodzielnie ustalać wysokości składek czy zasad obliczania świadczeń (decyduje o tym parlament w ustawach).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych określa m.in. zasady:

- działania Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- działania i finansowania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- podlegania ubezpieczeniom społecznym;
- ustalania składek na ubezpieczenia społeczne oraz kwot, od których trzeba je naliczać;
- zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, prowadzenia ewidencji ubezpieczonych i płatników składek, rozliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz zasiłków z ubezpieczenia chorobowego i wypadkowego, opłacania składek na ubezpieczenia społeczne;
- prowadzenia kont ubezpieczonych i kont płatników składek.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PROJEKT Z ZUS

Najważniejsze zadania, jakie ZUS wykonuje wobec ubezpieczonych:

- prowadzi indywidualne konta ubezpieczonych;
- pobiera składki na ubezpieczenia społeczne i zapisuje informacje o nich na indywidualnych kontach ubezpieczonych;
- pobiera składki na ubezpieczenie zdrowotne i przekazuje je do Narodowego Funduszu Zdrowia.

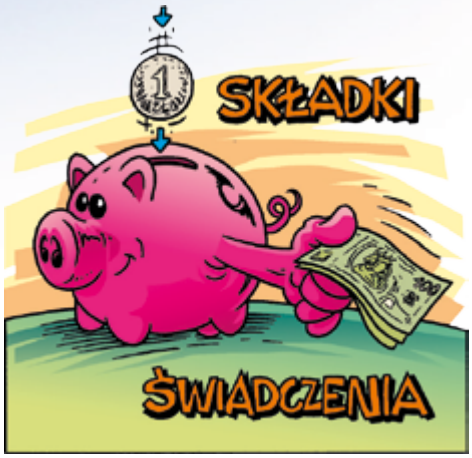

10 ZUS ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Indywidualne konto ubezpieczonego – konto, na którym ZUS zapisuje wszystkie:
- składki wpłacane za daną osobę;
- informacje o tym, jakim ubezpieczeniom społecznym ta osoba podlega i podlegała.

Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ) finansuje świadczenia zdrowotne i refunduje leki.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PROJEKT Z ZUS

Najważniejsze zadania, jakie ZUS wykonuje wobec świadczeniobiorców:

- przyznaje i wypłaca tzw. świadczenia długoterminowe, m.in. emerytury, renty;
- przyznaje i wypłaca tzw. świadczenia krótkoterminowe, m.in. zasiłki chorobowe, macierzyńskie, opiekuńcze;
- kieruje na rehabilitację leczniczą.

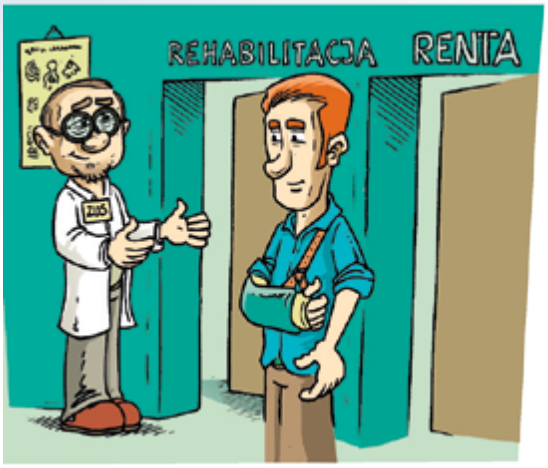

11 ZUS ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

O emeryturze przeczytasz na s. 36–39, o rencie – na s. 35, a o świadczeniach krótkoterminowych – na s. 33.

Orzeczenie o potrzebie **rehabilitacji leczniczej** wydaje lekarz orzecznik ZUS lub komisja lekarska ZUS.

Wniosek o rehabilitację leczniczą może wystawić lekarz prowadzący leczenie. Rehabilitacja lecznicza odbywa się w ośrodkach na terenie całego kraju.

ZUS pokrywa wszystkie koszty rehabilitacji (leczenia, zakwaterowania, wyżywienia, a także dojazdu do i z ośrodka najtańszym środkiem komunikacji publicznej).

Ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ZUS prowadzi prewencję rentową i wypadkową, aby przeciwdziałać utracie zdolności do pracy oraz zapobiegać wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym. ZUS m.in. kieruje na rehabilitację leczniczą (w ramach prewencji rentowej), dofinansowuje działania płatników składek, które mają zapobiegać wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym oraz utrzymywać zdolność do pracy przez cały okres aktywności zawodowej pracowników (prewencja wypadkowa).

.....

.....

.....

.....

.....

Otrzymasz świadczenia z ubezpieczenia chorobowego, jeśli będziesz objęty tym ubezpieczeniem, np. z umowy o pracę czy prowadzonej działalności gospodarczej.

Zasiłek chorobowy otrzymasz zamiast pensji, gdy będziesz chorować i korzystać ze zwolnienia lekarskiego. Maksymalny okres wypłaty zasiłku chorobowego wynosi:

- 182 dni;
- 270 dni – jeśli Twoja niezdolność do pracy wystąpi w czasie ciąży albo będzie spowodowana gruźlicą,
- 91 dni – jeżeli niezdolność do pracy wystąpi po ustaniu ubezpieczenia, np. po rozwiązaniu umowy o pracę (nie dotyczy to m.in. niezdolności do pracy spowodowanej gruźlicą czy niezdolności, która występuje w czasie ciąży).

Świadczenie rehabilitacyjne przysługuje Ci, jeśli:

- wykorzystasz zasiłek chorobowy przez maksymalny okres, a nadal będziesz niezdolny do pracy;
- możliwe jest, że odzyskasz zdolność do pracy po dalszym leczeniu lub rehabilitacji.

Świadczenie rehabilitacyjne możesz otrzymywać maksymalnie przez 12 miesięcy.

Zasiłek macierzyński otrzymasz, jeśli urodzisz dziecko albo przyjmiesz je na wychowanie. Okres wypłaty zasiłku będzie zależał od liczby dzieci, które urodzisz podczas jednego porodu lub jednocześnie przyjmiesz na wychowanie. Z zasiłku macierzyńskiego może też skorzystać ubezpieczony ojciec dziecka.

Zasiłek opiekuńczy otrzymasz, gdy będziesz opiekować się m.in.:

- chorym dzieckiem w wieku do 14 lat;
- zdrowym dzieckiem w wieku do 8 lat, np. z powodu choroby rodzica tego dziecka, który stale się nim opiekuje;
- innym chorym członkiem rodziny (np. małżonkiem, rodzicem, dzieckiem w wieku powyżej 14 lat), jeśli będziesz z nim mieszkać w czasie choroby.

Świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego przysługują Ci w razie wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

Wypadek przy pracy to nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło w związku z wykonywaną pracą i spowodowało uraz lub śmierć.

Choroba zawodowa to schorzenie spowodowane szkodliwymi dla zdrowia czynnikami, które:
- występują w miejscu pracy lub
- wynikają ze sposobu, w jaki wykonywałeś obowiązki zawodowe.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Renta, którą wypłaca ZUS, przysługuje z tytułu niezdolności do pracy, a nie niepełnosprawności. Niepełnosprawność i niezdolność do pracy to dwa różne pojęcia. Osoby z niepełnosprawnością mogą być bowiem pracownikami równie dobrymi, a nawet lepszymi od pełnosprawnych. Rentę z tytułu niezdolności do pracy możesz otrzymać, jeśli dostaniesz orzeczenie o niezdolności do pracy i spełnisz określone w przepisach warunki.

Z **rehabilitacji leczniczej** ZUS możesz skorzystać, jeśli jesteś ubezpieczony i jest obawa, że utracisz zdolność do pracy, ale jest szansa, że ją odzyskasz po rehabilitacji.

Z **renty rodzinnej** możesz skorzystać, m.in. gdy jesteś dzieckiem zmarłej osoby albo jej małżonkiem. Musisz spełnić warunki określone w przepisach.

Zasiłek pogrzebowy otrzymasz, jeśli pokryjesz koszty pogrzebu:
- osoby ubezpieczonej, np. pracownika;
- osoby, która pobierała wypłacane przez ZUS świadczenie, np. emeryturę;
- członka rodziny osoby ubezpieczonej albo emeryta lub rencisty.

Zasiłek pogrzebowy przysługuje także instytucji, np. domowi pomocy społecznej, jeśli pokryje koszty pogrzebu.

.....

.....

.....

.....

.....

PROJEKT Z ZUS

Świadczenia z ubezpieczenia emerytalnego

Emerytura ma zabezpieczyć Twój byt na starość, gdy z powodu wieku nie będziesz już mógł lub chciał pracować.

15

ZUS ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Jeśli w czasie Twojej aktywności zawodowej będą opłacane składki, otrzymasz emeryturę, gdy osiągniesz pewien wiek (patrz: s. 40). W systemie emerytalnym, który obowiązuje od 1 stycznia 1999 roku, jest zasada: ile wpłaciłeś, tyle otrzymasz (patrz: s. 41).

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Idea solidaryzmu międzypokoleniowego powstała na przełomie XIX i XX w. Była odpowiedzią na liberalną filozofię, według której interesy jednostki są ważniejsze niż dobro ogółu. Wraz z wiekiem tracimy siły i musimy korzystać z pomocy innych ludzi albo z opieki czy infrastruktury utrzymywanej przez nas wszystkich.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Gdy osiągniesz wiek emerytalny, sam zdecydujesz, kiedy skorzystasz z emerytury. ZUS przyzna Ci emeryturę dopiero wtedy, gdy złożysz wniosek o to świadczenie. Tylko w jednej sytuacji ZUS przyzna Ci emeryturę bez wniosku – jeśli masz prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy i osiągniesz wiek uprawniający Cię do emerytury.

Najniższy wiek emerytalny dla kobiet w Europie wynosi 60 lat. Taki obowiązuje w Polsce i Austrii.

Wiek emerytalny dla mężczyzn wynoszący 65 lat, czyli taki jak w Polsce, obowiązuje także m.in. w Austrii, Luksemburgu i Belgii. Są państwa, w których obowiązuje niższy wiek emerytalny dla mężczyzn, np. Słowacja, Węgry, Łotwa czy Litwa.

W wielu państwach będzie obowiązywał w przyszłości wyższy wiek emerytalny:

Państwo	**Rok, od którego zacznie obowiązywać dany wiek emerytalny**
Francja	2023 r. – 67 lat
Niemcy	2031 r. – 67 lat
Australia	2023 r. – 67 lat
Wielka Brytania	2046 r. – 68 lat

.....

.....

.....

.....

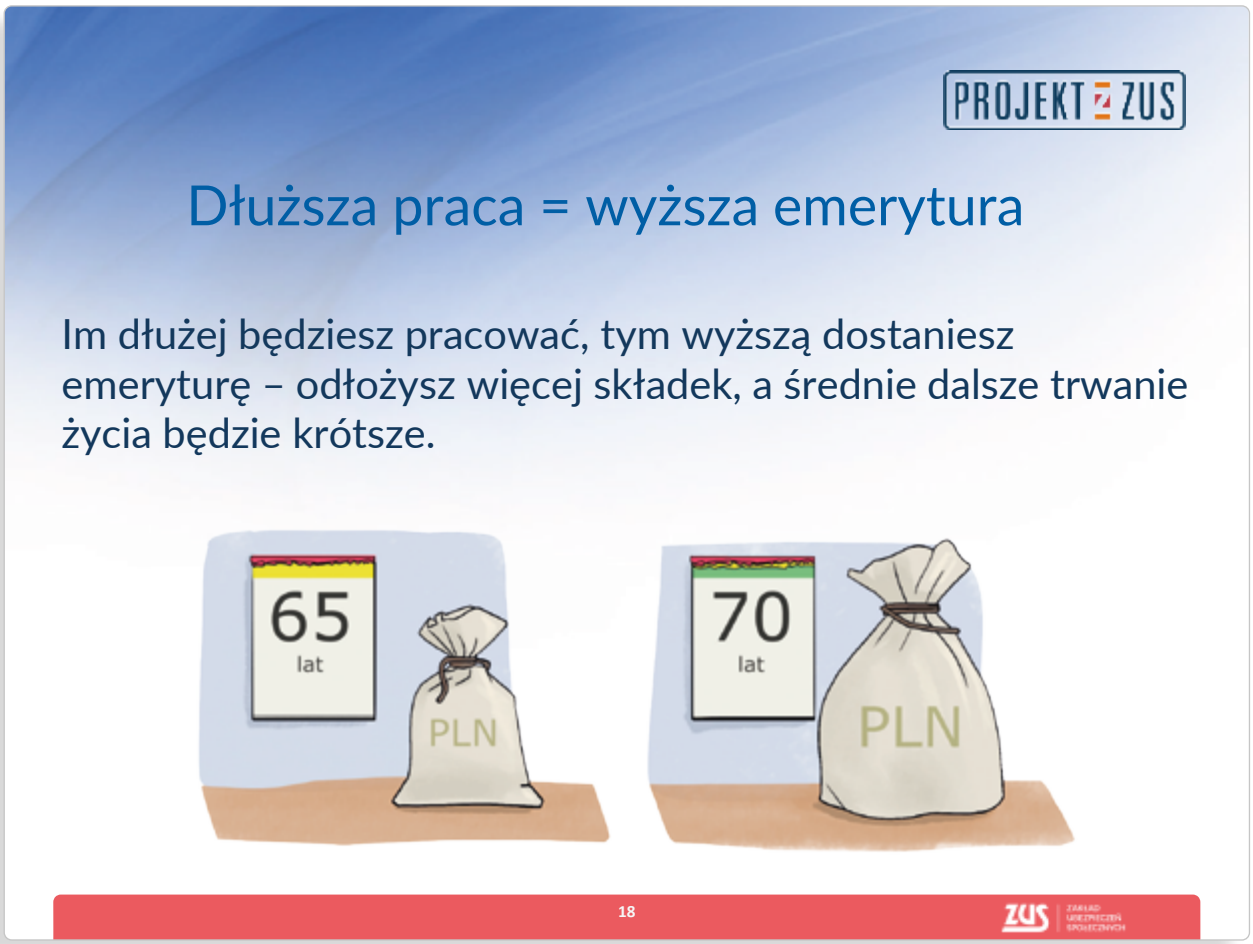

Czy przyznanie emerytury zależy od osiągnięcia określonego stażu pracy?

Nie. Aby nabyć prawo do emerytury, musisz skończyć 60 lat – jeśli jesteś kobietą – albo 65 lat – jeśli jesteś mężczyzną. Musisz także mieć jakikolwiek okres ubezpieczenia – przynajmniej jeden dzień.

Natomiast **wysokość Twojej emerytury** zależy przede wszystkim od:

- składek emerytalnych zapisanych na Twoim koncie, które prowadzi ZUS, i ich waloryzacji;
- długości średniego dalszego trwania życia ustalonej dla wieku, w którym przechodzisz na emeryturę.

Średnie dalsze trwanie życia to wielkość statystyczna, która określa przeciętny okres, jaki upływa od ustalenia prawa do emerytury do śmierci.

Waloryzacja to ochrona wartości składek. ZUS mnoży je co roku przez odpowiedni wskaźnik i zwiększa w ten sposób ich wartość.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie dla uczniów: obejrzyj sondę, a następnie powiedz, jaki wniosek z niej płynie.

Film znajduje się na stronie **www.zus.pl/edukcja** w zakładce [Szkoły podstawowe] → [Projekt z ZUS] → [Materiały]. W tej zakładce znajdziesz więcej materiałów dotyczących ubezpieczeń społecznych.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PROJEKT Z ZUS

„Projekt z ZUS”

Weź udział w konkursie
na najlepszą pracę, która wyjaśni,
dlaczego ubezpieczenia społeczne są ważne
(forma: film, plakat, komiks).

Wygraj atrakcyjne nagrody!

20

ZUS ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

PROJEKT Z ZUS

MATERIAŁY DODATKOWE
dostępne na stronie:
www.zus.pl/edukacja
[Szkoły podstawowe] → [Projekt z ZUS] → [Materiały]

GDYBYM NIE PŁACIŁ SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE, MIAŁBYM WIĘCEJ PIENIĘDZY...
A EMERYTURA?...
E, KIEDY TO BĘDZIE...
ALE PRZECIEŻ UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE TO NIE TYLKO EMERYTURA...
KIEDY BYŁEŚ NA URLOPIE OJCOWSKIM, DOSTAWAŁEŚ ZASIŁEK Z UBEZPIECZENIA CHOROBOWEGO...
MOŻE CHCE PIWA?
PAMIĘTASZ, JAK ZŁAMAŁEŚ RĘKĘ W PRACY? DOSTAŁEŚ WTEDY ODSZKODOWANIE I ZASIŁEK Z UBEZPIECZENIA WYPADKOWEGO...
ALEŚ GRZMOTNĄŁ!
WUJEK STASZEK NIE MIAŁBY RENTY, GDYBY WCZEŚNIEJ NIE PŁACIŁ SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA RENTOWE...
CO SŁYCHAĆ U CIOCI?
ZUPA POMIDOROWA...
Z TEGO UBEZPIECZENIA DOSTAJE SIĘ TEŻ ZASIŁEK POGRZEBOWY I RENTĘ RODZINNĄ...
NO TAK, MASZ RACJĘ...
WIDZISZ...
RZECZYWIŚCIE, LEPIEJ PŁACIĆ SKŁADKI, ŻEBY PEWNEGO DNIA NIE OBUDZIĆ SIĘ Z RĘKĄ W NOCNIKU...
WILCZEWICZ

ZUS
PATRZ, WSZYSCY WYPŁACAJĄ Z ZUS: EMERYCI, RENCIŚCI, CHORZY... WYSTARCZY PIENIĘDZY?
A SKŁADKI PŁACISZ?
PŁACĘ, ALE CZY ZUS MOŻE ZBANKRUTOWAĆ?
A KONSTYTUCJĘ CZYTAŁEŚ?
WIDZISZ, TU JEST NAPISANE, ŻE KAŻDY OBYWATEL MA PRAWO DO ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO...
NIE WZIĄŁEM OKULARÓW...
CZYLI ŻE TO PAŃSTWO GWARANTUJE WYPŁATY...
WŁAŚNIE...
ALE CO MOŻE PAŃSTWO?
A PAMIĘTASZ OSTATNI KRYZYS FINANSOWY?
O MATKO, WIG MI OPADŁ!
PANIE FRANKU, CO PAN WYRABIA?!
PRZECIEŻ WTEDY TO PAŃSTWA RATOWAŁY BANKI PRZED UPADKIEM, A NIE ODWROTNIE
NO DOBRZE, A JAK ZABRAKNIE PIENIĘDZY W FUNDUSZU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH?
NIE ZABRAKNIE, BO OPRÓCZ NASZYCH SKŁADEK SĄ TAM DOTACJE PAŃSTWOWE. W ODWODZIE JEST TEŻ FUNDUSZ REZERWY DEMOGRAFICZNEJ...
CZUJĘ, ŻE POSZALEJEMY NA EMERYTURZE
TYLKO PAMIĘTAJ O SKŁADKACH...

ZUS
CZEŚĆ, DZIADKU...
CZEŚĆ, WŁAŚNIE DOSTAŁEM EMERYTURĘ...
A JA SIĘ MARTWIĘ O SWOJĄ. CZY ZUS ZAWSZE BĘDZIE WYPŁACAŁ ŚWIADCZENIA?
JASIU, NIE PANIKUJ, ZUS ISTNIEJE JUŻ PRAWIE 90 LAT...
... I JESZCZE NIGDY W HISTORII NIE ZDARZYŁO SIĘ, ŻEBY NIE WYPŁACIŁ ŚWIADCZEŃ...
WILKIEWICZ
POCZĄTKI UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH W POLSCE SIĘGAJĄ OKRESU MIĘDZYWOJENNEGO
1919 r.
TRZEBA WPROWADZIĆ UBEZPIECZENIA
JÓZEF PIŁSUDSKI
PREZYDENT IGNACY MOŚCICKI POWOŁUJE DO ŻYCIA ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH
1934 r.
ZUS WYPŁACAŁ ŚWIADCZENIA NAWET PODCZAS HITLEROWSKIEJ OKUPACJI
ZUS
NIEPRZERWANIE DZIAŁAŁ PODCZAS PRZEMIAN USTROJOWYCH
STOCZNIA GDAŃSKA im. LENINA
Solidarność
MYŚLAŁEM, ŻE ZUS POWSTAŁ W PRL-U...
TO TY POWSTAŁEŚ W PRL-U...

Mapa myśli

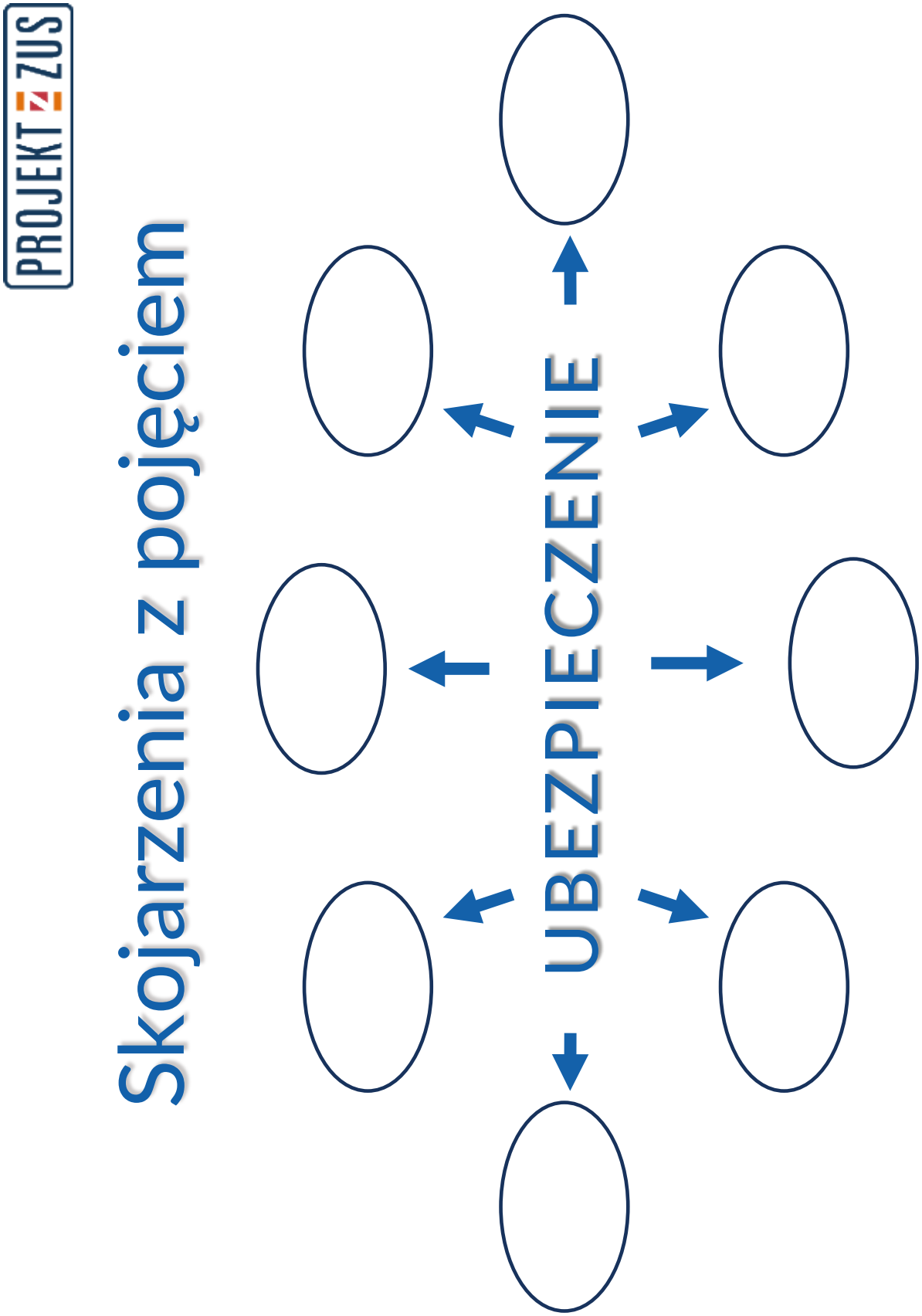

Karta oceny filmu dla komisji szkolnej

Imiona i nazwiska uczniów:

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Tytuł:

. . . . . .

Oceniane elementy	Liczba punktów
1) zgodność z tematem	
2) czy praca zawiera najważniejsze informacje	
3) uporządkowany i logiczny układ	
4) dbałość o zainteresowanie odbiorców	
5) posługiwanie się słownictwem właściwym dla tematu i zrozumiałym dla innych	
6) poprawność językowa	
7) wartość artystyczna i atrakcyjność przekazu	
8) odpowiednie tempo akcji	
9) inwencja twórcza	
10) atrakcyjność formy, nowatorskie podejście do formy pracy	
Suma punktów:	. . . . . /100

Poszczególne elementy pracy należy ocenić w skali 0–10:
0 – najniższa ocena, 10 – najwyższa ocena

Karta oceny plakatu dla komisji szkolnej

Imiona i nazwiska uczniów:

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Tytuł:

. . . . . .

Oceniane elementy	Liczba punktów
1) zgodność z tematem	
2) czy praca zawiera najważniejsze informacje	
3) uporządkowany i logiczny układ	
4) czytelność zamieszczonych treści, jasność przekazu graficznego i słownego	
5) posługiwanie się słownictwem właściwym dla tematu i zrozumiałym dla innych	
6) poprawność stylistyczna, ortograficzna i interpunkcyjna	
7) pomysłowość i oryginalność przedstawienia tematu	
8) oryginalność użytych technik plastycznych	
9) wartość artystyczna i atrakcyjność przekazu	
10) staranność wykonania	
Suma punktów:	. . . . . /100

Poszczególne elementy pracy należy ocenić w skali 0–10:
0 – najniższa ocena, 10 – najwyższa ocena

Karta oceny komiksu dla komisji szkolnej

Imiona i nazwiska uczniów:

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Tytuł:

. . . . . .

Oceniane elementy	Liczba punktów
1) zgodność z tematem	
2) czy praca zawiera najważniejsze informacje	
3) uporządkowany i logiczny układ	
4) czytelność zamieszczonych treści, jasność przekazu graficznego i słownego	
5) posługiwanie się słownictwem właściwym dla tematu i zrozumiałym dla innych	
6) poprawność stylistyczna, ortograficzna i interpunkcyjna	
7) pomysłowość i oryginalność przedstawienia tematu	
8) oryginalność użytych technik plastycznych	
9) wartość artystyczna i atrakcyjność przekazu	
10) staranność wykonania	
Suma punktów:	. . . . . /100

Poszczególne elementy pracy należy ocenić w skali 0–10:
0 – najniższa ocena, 10 – najwyższa ocena

Karta projektu

Temat projektu: Dlaczego ubezpieczenia społeczne są ważne?

Imiona i nazwiska uczniów:

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Opiekun projektu: . . . . . .

Tytuł projektu: . . . . . .

. . . . . .

OKREŚLENIE CELÓW PROJEKTU

1. Cele ogólne projektu – uczeń:
   - zna termin „ubezpieczenia społeczne”;
   - wie, jakie są główne zadania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
   - posługuje się terminami: emerytura, zasiłek, świadczenie;
   - zna zasady obowiązującego systemu emerytalnego.
2. Cele szczegółowe projektu:

. . . . . .

. . . . . .

(wpisz cele projektu, które zależą od tematu projektu – czego zespół ma się dowiedzieć, co ma osiągnąć)

3. Czas realizacji:

(wpisz konkretne daty trwania projektu, np. 15.10.2022–3.12.2022)

4. Forma realizacji projektu:

(wpisz wybraną formę pracy – film, plakat, komiks)

5. Sposób prezentacji:

(wpisz ustalony w szkole czy w klasie sposób prezentacji projektu)

Karta pracy zespołu

Temat projektu: Dlaczego ubezpieczenia społeczne są ważne?

Imiona i nazwiska uczniów:

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Opiekun projektu: . . . . . .

Tytuł projektu: . . . . . .

. . . . . .

Kiedy przygotowujemy projekt i jego szczegółowe cele, powinniśmy odpowiedzieć na pytania:

- dlaczego – jaki jest cel naszego zadania, co chcemy osiągnąć: przekazać informację, przedstawić propozycję, zainspirować odbiorców;
- dla kogo – kim są odbiorcy, jak liczna jest grupa, jaką ma wiedzę o przedstawianym problemie;
- jak – należy wybrać formę pracy (film, plakat, komiks), opracować strukturę, stronę graficzną.

...

...

...

Gdy przygotowujemy harmonogram, należy uwzględnić:

- zadania, które trzeba wykonać, aby zrealizować cele projektu;
- podział zadań i plan pracy poszczególnych członków zespołu;
- źródła, z których można skorzystać – np. materiały w internecie, ludzie.

...

...

...

Zaplanowanie etapów realizacji projektu (przykładowe zapisy)

Zadanie do wykonania	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji	Materiały potrzebne do realizacji	Potwierdzenie wykonania wraz z datą	Uwagi/zalecenia
opracowanie celów szczegółowych projektu					
omówienie formy projektu					
opracowanie harmonogramu działań					
zebranie materiałów w internecie			artykuły, materiały graficzne		
zebranie materiałów w bibliotece			artykuły, notatki		
kontakt z ZUS – umówienie wizyty			materiały informacyjne, notatki własne		
przygotowanie materiałów fotograficznych			zdjęcia, materiały graficzne		
wizyta w ZUS					
.....					
.....					

Załącznik nr 8a do regulaminu „Projektu z ZUS”

Karta samooceny uczennicy realizującej projekt

Imię i nazwisko, klasa:

Opiekun projektu:

Temat projektu: Dlaczego ubezpieczenia społeczne są ważne?

	TAK	CZĘŚCIOWO	NIE
W pracach nad projektem uczestniczyłam systematycznie.			
Wniosłam cenne pomysły, które przyczyniły się do postępów pracy zespołu.			
Słuchałam propozycji innych i nigdy ich nie krytykowałam.			
Nie miałam większych trudności w wykonywaniu zadań.			
W przypadku pojawiających się problemów starałam się znaleźć rozwiązanie.			
Jeśli miałam problemy, prosiłam o pomoc członków grupy.			
Jeżeli inni mieli problemy, pomagałam im najlepiej, jak umiałam.			
Uczestniczyłam we wszystkich wyznaczonych spotkaniach zespołu.			
Wykonałam wszystkie swoje zadania.			
Swoją pracę wykonywałam terminowo.			
Jestem zadowolona ze swojej pracy w zespole.			
Dzięki pracy nad projektem nauczyłam się: • • •			

Data: Podpis uczennicy:

Karta samooceny ucznia realizującego projekt

Imię i nazwisko, klasa:

Opiekun projektu:

Temat projektu: Dlaczego ubezpieczenia społeczne są ważne?

	TAK	CZĘŚCIOWO	NIE
W pracach nad projektem uczestniczyłem systematycznie.			
Wniosłem cenne pomysły, które przyczyniły się do postępów pracy zespołu.			
Słuchałem propozycji innych i nigdy ich nie krytykowałem.			
Nie miałem większych trudności w wykonywaniu zadań.			
W przypadku pojawiających się problemów starałem się znaleźć rozwiązanie.			
Jeśli miałem problemy, prosiłem o pomoc członków grupy.			
Jeżeli inni mieli problemy, pomagałem im najlepiej, jak umiałem.			
Uczestniczyłem we wszystkich wyznaczonych spotkaniach zespołu.			
Wykonałem wszystkie swoje zadania.			
Swoją pracę wykonywałem terminowo.			
Jestem zadowolony ze swojej pracy w zespole.			
Dzięki pracy nad projektem nauczyłem się: • • •			

Data: Podpis ucznia:

Załącznik nr 9 do regulaminu „Projektu z ZUS”

Metryczka pracy dla komisji szkolnej

Szkoła (nazwa i adres):

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Imiona i nazwiska uczniów:

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Tytuł pracy:

. . . . . .

Forma wykonania pracy:

. . . . . .

Liczba uzyskanych punktów na 100 możliwych:

Podpisy członków komisji konkursowej:

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Dane adresowe komisji wojewódzkich

Aktualna lista koordynatorów ds. komunikacji społecznej i edukacji w oddziałach Zakładu wraz z numerami telefonów znajduje się na: www.zus.pl/edukacja/kontakt.

Lp.	Województwo	Oddział ZUS	Adres
1	dolnośląskie	Legnica	59–220 Legnica ul. Grabskiego 26
2	kujawsko-pomorskie	Bydgoszcz	85–224 Bydgoszcz ul. Świętej Trójcy 33
3	lubelskie	Biłgoraj	23–400 Biłgoraj ul. Kościuszki 103
4	lubuskie	Gorzów Wielkopolski	66–400 Gorzów Wielkopolski ul. Sikorskiego 42
5	łódzkie	Tomaszów Mazowiecki	97–200 Tomaszów Mazowiecki ul. Mościckiego 40/42
6	małopolskie	Nowy Sącz	33–300 Nowy Sącz ul. Sienkiewicza 77
7	mazowieckie	Płock	09–402 Płock al. Jachowicza 1
8	opolskie	Opole	45–701 Opole ul. Wrocławska 24
9	podkarpackie	Jasło	38–200 Jasło ul. Rynek 18B
10	podlaskie	Białystok	15–404 Białystok ul. Młynowa 29
11	pomorskie	Słupsk	76–200 Słupsk pl. Zwycięstwa 8
12	śląskie	Rybnik	44–200 Rybnik ul. Reymonta 2
13	świętokrzyskie	Kielce	25–510 Kielce ul. Piotrkowska 27
14	warmińsko-mazurskie	Elbląg	82–300 Elbląg ul. Teatralna 4
15	wielkopolskie	Ostrów Wielkopolski	63–400 Ostrów Wielkopolski ul. Wysocka 1B
16	zachodniopomorskie	Koszalin	75–950 Koszalin ul. Fałata 30

Załącznik nr 11 do regulaminu „Projektu z ZUS”

Ankieta
dla nauczycieli uczestniczących w projekcie

Prosimy o wypełnienie ankiety. Twoje wypowiedzi i uwagi dotyczące przebiegu projektu ułatwią nam zorganizowanie kolejnej edycji „Projektu z ZUS”.

1. Zaznacz najistotniejsze według Ciebie czynniki.
   Tematyka projektu i związane z nim działania wymagały:
   a) samodzielnej pracy,
   b) organizowania zajęć pozalekcyjnych,
   c) dodatkowych kontaktów z Zakładem, aby wyjaśnić wątpliwości,
   d) dodatkowego przygotowania merytorycznego,
   e) inne:

   .....

2. Co było najtrudniejsze w projekcie i dlaczego?

   .....

   .....

   .....

   .....

   .....

3. Czy jesteś zadowolona/zadowolony z udziału w projekcie?
   a) Tak (dlaczego?) .....

   .....

   .....

   b) Nie (dlaczego?) .....

   .....

   .....

   c) Nie mam zdania.

4. Czy chciałabyś/chciałbyś coś zmienić w przebiegu projektu?
   a) Tak (co i dlaczego?)

   .....

   .....

   .....

   b) Nie (dlaczego?)

   .....

   .....

   .....

   c) Nie mam zdania.

5. Wskaż najistotniejsze korzyści dla uczniów wynikające z udziału w projekcie:
   a) projekt inspirował do samodzielnego myślenia i pozyskiwania informacji z różnych źródeł,
   b) projekt umożliwiał zdobycie nowej wiedzy i umiejętności przydatnych w późniejszym życiu zawodowym uczniów,
   c) projekt pomógł zrealizować materiał z podstawy programowej,
   d) projekt zintegrował uczestniczącą w nim młodzież,
   e) inne:

6. Co Ci się najbardziej podobało w projekcie?

   .....

   .....

   .....

7. Co Ci się najbardziej NIE podobało w projekcie?

   .....

   .....

   .....

8. Młodzież, która uczestniczyła w projekcie:

— była zainteresowana projektem	TAK	CZĘŚCIOWO	NIE
— rozumiała cele projektu	TAK	CZĘŚCIOWO	NIE
— w pełni realizowała zadania	TAK	CZĘŚCIOWO	NIE
— motywowała się wzajemnie do wyjaśniania zagadnień	TAK	CZĘŚCIOWO	NIE

9. Czy weźmiesz udział w projekcie kolejny raz?
   a) Tak.
   b) Nie.

10. Chcesz dowiedzieć się więcej o:

   .....

   .....

   .....

Uwagi:

.....

.....

.....

.....

.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety.

Ankieta
dla uczniów uczestniczących w projekcie

Prosimy o wypełnienie ankiety. Twoje wypowiedzi i uwagi dotyczące przebiegu projektu ułatwią nam przygotowanie kolejnej edycji „Projektu z ZUS”.

Ankieta jest anonimowa.

1. Realizacja „Projektu z ZUS” była dla Ciebie (zakreśl odpowiednią cyfrę na skali)

nudna	mało interesująca	średnio interesująca	całkiem interesująca	bardzo interesująca
1	2	3	4	5

2. Czy tematyka lekcji i sposób prezentacji tematu były zrozumiałe i dobrze wprowadzały w temat ubezpieczeń społecznych?
   a) Tak.
   b) Nie (dlaczego? czego brakowało?).

   . . . . . .

   . . . . . .

   . . . . . .

3. Zaznacz najistotniejsze według Ciebie czynniki spośród wymienionych.
   Tematyka projektu i związane z nim działania wymagały od Ciebie:
   a) samodzielnej pracy pod kierunkiem nauczyciela,
   b) pomocy ze strony rodziców,
   c) poszukiwania dodatkowych informacji,
   d) zdobycia nowych umiejętności,
   e) inne:

4. Zaznacz najistotniejsze według Ciebie korzyści wynikające z udziału w projekcie:
   a) projekt inspirował do samodzielnego myślenia,
   b) projekt inspirował do szukania odniesień w najbliższym otoczeniu (rodzina, znajomi, sąsiedzi itd.) i rozmów na temat ubezpieczeń społecznych,
   c) projekt umożliwił zdobycie nowej praktycznej wiedzy i umiejętności przydatnych w późniejszym życiu zawodowym,
   d) projekt przybliżył mi problemy
   e) inne:

5. Co było dla Ciebie najtrudniejsze w projekcie? (uzasadnij odpowiedź)

   . . . . . .

   . . . . . .

   . . . . . .

6. Co Ci się najbardziej podobało w projekcie?

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

7. Co Ci się najbardziej NIE podobało w projekcie?

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

8. Dokończ następujące zdania:
   a) W czasie pracy przy projekcie uświadomiłam/uświadomiłem sobie:

      . . . . . .

      . . . . . .

      . . . . . .

      . . . . . .

   b) Chciałabym/chciałbym dowiedzieć się więcej o:

      . . . . . .

      . . . . . .

      . . . . . .

      . . . . . .

   c) Chciałabym/chciałbym więcej lekcji z zakresu ubezpieczeń społecznych wyjaśniających:

      . . . . . .

      . . . . . .

      . . . . . .

      . . . . . .

Uwagi:

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Dziękujemy za wypełnienie ankiety.

Zgoda na publikację prac wykonanych w ramach „Projektu z ZUS”, danych dziecka oraz rozpowszechnianie wizerunku

Jako przedstawiciel ustawowy dziecka/opiekun prawny dziecka

. . . . . .

uczącego się w klasie w szkole

. . . . . .

oświadczam:

1. Prace wykonane i przekazane do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) w ramach „Projektu z ZUS” (film, plakat, komiks) są rezultatem własnej, oryginalnej twórczości – w ramach pracy zespołu projektowego.
2. Prawa autorskie do pracy nie są obciążone żadnymi prawami ani zobowiązaniami na rzecz osób trzecich.
3. Prace nie naruszają praw osobistych i majątkowych osób trzecich.
4. Prace wykonane w ramach „Projektu z ZUS” mogą być wykorzystane w działalności informacyjno-promocyjnej oraz edukacyjnej prowadzonej przez ZUS bez ograniczeń, w dowolny sposób, w dowolnym terminie, w tym poprzez utrwalanie i zwielokrotnianie pracy w całości lub części dowolną techniką, w szczególności zapisu magnetycznego, komputerową lub za pomocą rzutnika, dystrybucję techniką cyfrową oraz w formie papierowej, rozpowszechnianie pracy przez publiczne udostępnienie, w tym na monitorach i w internecie, przesyłanie za pomocą sieci multimedialnej, komputerowej i teleinformatycznej, tłumaczenie, przystosowywanie oraz wprowadzanie zmian w pracy, w zakresie obrotu oryginałem albo egzemplarzami, na których pracę utrwalono – wprowadzenie do obrotu, użyczenie lub najem oryginału albo egzemplarzy, na co autor wyraża dobrowolnie zgodę.
5. Zgoda na wykorzystanie i publikację pracy jest nieodpłatna.
6. ZUS ma prawo dysponować pracami wykonanymi w „Projekcie z ZUS” również bez podania danych autora.

Wyrażam zgodę na publikację imienia i nazwiska dziecka w przypadku publikacji pracy w celach informacyjno-promocyjnych „Projektu z ZUS”.

Wyrażam zgodę, aby organizator utrwalał wizerunek mojego dziecka w formie fotografii, poddawał go obróbce graficznej i wielokrotnie, nieodpłatnie rozpowszechniał w swoich publikacjach informacyjno-promocyjnych o ubezpieczeniach społecznych, w formie papierowej i elektronicznej. Zastrzegam jednak, że zmiany te nie mogą zniekształcać wizerunku dziecka. Niniejsza zgoda nie jest ograniczona czasowo ani terytorialnie.

Oświadczam, że organizator poinformował mnie o możliwości wycofania w każdej chwili zgody na rozpowszechnianie wizerunku dziecka. Aby to zrobić, muszę napisać na adres: ODO@zus.pl.

Wiem, że:

- gdy wycofam zgodę, organizator niezwłocznie usunie wizerunek dziecka z publikacji, które na to pozwalają;
- wycofanie przeze mnie zgody nie ma wpływu na to, że przetwarzanie, które zostało przeprowadzone na podstawie mojej zgody, zanim ją wycofałem, było zgodne z prawem.

Oświadczam, że zapoznałem się z klauzulą informacyjną dotyczącą przetwarzania danych osobowych zgodnie z art. 13 i 14 RODO[1], zamieszczoną na stronie www.zus.pl/edukacja w zakładce [Szkoły podstawowe] → [Projekt z ZUS] → [Materiały].

. . . . . .

. . . . . .
(czytelny podpis rodzica lub opiekuna prawnego)

[1] RODO: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE – ogólne rozporządzenie o ochronie danych (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1)

zus.pl/edukacja

EDUKACJA z ZUS

PROJEKT Z ZUS

dla szkół podstawowych

Lekcje z ZUS

dla szkół ponadpodstawowych

AKADEMIA UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

dla szkół wyższych

PROJEKT Z ZUS

WWW.ZUS.PL/EDUKACJA

ZUS

ZAKŁAD
UBEZPIECZEŃ
SPOŁECZNYCH